

fulde, naar de have faaet fat i en Mand, holdt ham i 2 Maaneder — det er ikke saa vanskeligt — kunne gjøre en Revolte hjemme paa hans Bærsted, at de kunde drive de Lærlinge bort, der skulde styrke denne Holden sammen paa Hjemmet, saa bliver det let disse Folks Ruin. Hvorfor i Alverden skulde vi dog vedtage saadanne Bestemmelser under de nuværende politiske Forhold, saa længe vi i det Hele taget ikke have Sagerne ordnede paa en anden Maade? Det er jo aldeles umulige Bestemmelser. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (E. J. Larsen) har ikke Ret, naar han siger, at Tidspunktet — jfr. Vædringsforslaget under Nr. 8 — er det samme som i Loven om unge Menneskers Arbejde i Fabrikkerne. Dette Tidspunkt her, fra Kl. 8 til Kl. 5, er ikke det samme, og jeg tror ikke, at de gjøre Lærlingene nogenjohmhelst Tjeneste ved at sætte 5 Morgen i Stedet for 6, thi efter mit Kjendskab til unge Mennesker er Morgenene det Bærste for dem; en Time længere i Sengen er dem til mere Styrke end en Time tidligere i Seng. — Der er endnu andre Bestemmelser, om hvilke jeg skal gjøre en Hønstilling. Der staar i Vædringsforslaget til § 7, 2det Stykke, at Lærlingen ikke maa anvendes om Søndagen i Mesterens Tjeneste ud over Kl. 9 Formiddag. Ministeren har truffet det rigtigere ved Fabriksloven, og derved tror jeg, vi skulle blive staaende, man maa ikke irritere Forholdet mellem Mester og Lærling ved Lov. Det er ikke Gavn for Lærlingen, at Mesteren skal bryde en Kontrakt for at faae en Tjeneste af sin Dreng, som han maaste hele Ugen udenfor Kontrakten gjør Tjenester. Disse Bestemmelser for de onde Mestre maa indføres, men ubillige for de gode maa ikke sættes. Dette er ogsaa tænkt for de onde, men det kan blive galt at fastsætte det, f. Ex. naar en Haandværkerkone selv maa gaa efter Et og Andet, som hun har glemt, efter Kl. 9, skjøndt hun har en Dreng, som hun holder af, og som er glad ved at være i sin Være. Man maa naturligvis ikke holde dem hjemme fra Kirken, og de skulle have Søndag Eftermiddag fri, men videre Vaand bør man ikke paalægge. Hvorledes gaar det desuden ikke i en Familie mellem Fader og Søn? Men som det gaar der, gaar det ogsaa i ordentlige Forhold mellem Mester og Lærling. Gode Haandværkere føre deres Dreng ind i gode og ordentlige Forhold og pleie dem som deres egne. — Jeg sympatiserer meget med Tanken i Forslaget under Nr. 19, men som det staar, er det efter min Formening praktisk umuligt, jeg ser ikke rettere, end at, hvis det vedtages, som det

staar her, saa kan man ligesaa godt slaa en Streg over hele Loven, thi man kan ikke være sikker paa, at Bestemmelsen vil blive anvendt i den gode Hensigt, hvori den er foreslaaet. Man maa tage Texten, som den staar, men som Ordene Lyde, kan enhver Fader eller Moder eller en Lærling med sin Værges forarsage, at Lærlingen kan gaa og komme, hvor han vil, til det samme Haandværk eller til et andet. Der sigtes paa to Tilfælde, der i høi Grad have min Sympathi, men Ordene ramme langt, langt videre, de ødelægge hele Forholdet. Lærlingen kan derefter gaa, naar han vil, blot paa den Angivelse: Jeg vil til et andet Haandværk, men, siger saa sidste Stykke, gaa du blot hen til en anden Mester i samme Haandværk og vær Bydreng og Medhjælper i 4 Maaneder, derefter kan du godt slutte Kontrakt med ham, skjøndt han er i samme Haandværk som din tidligere Mester. Rent Humbug kan stables derved. Og ikke blot Uddannelsen kan lide derunder, men, naar man tænker sig, at en Mester har antaget en Lærling paa 14—16 Aar, i flere Aar har givet ham Kost og Klæder og sat Penge til paa ham i Haab om at have Nytte af ham i det sidste Aar, saa kan Lærlingen sige: Jeg vil paa en Vædringstilstand for at uddannes; en Pige eller en Karl vil maaste paa en Høistole, og saa er Forholdet afbrudt. Vedkommende kan da gaa til den Uddannelse, han har angivet, men han kan ogsaa senere gaa til en anden Haandværker, enten i samme Haandværk eller i et andet. Smidertid er jo dog Tanken i Forslagets Motivering i det Hele rigtig. Der er her Tale om Umyndige, og hverten Forældre eller Børn vide maaste, naar der indgaas Vædringstilstand paa 4—5 Aar, om Vedkommende dner til det Jag. Der kan opstaa andre Præster og andre Evner hos ham, eller Forholdene kunne forandre sig, saaledes at Lærlingen ønsker at gaa en anden Vej. Vær derfor saa mild i Hævdelsen af disse Bestemmelser som muligt, men dog ikke saaledes, at det Hele bliver Stin. Jeg ser, at Boldgiftsretter ere indbefattede under § 17; jeg vil derfor meget henstille, at man lader en Borgmester eller to Boldgiftsmænd overveie det Forhold, idet man saa, som den ærede Ordfører jagde, indfører en Bestemmelse i samme Aand som den, hvori det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (B. Holm) har talt, i Hønstilling til at lette Afgangen til en anden Stilling, der bedre passer for vedkommende Lærling, eller Afgangen til en Vædringstilstand, hvor han virkelig vil kunne uddanne sig videre, og jelsfølge i længere Tid. Gjør det saa let som muligt derved, at det ved Loven lægges dem, der